

SPÓRT COIS FARRAIGE

Pictiúr: Radharc:

Daidí, Mamaí, Máire, Úna agus Seán cois farraige, Daidí agus Seán ag imirt peile ar an trá, Máire agus Úna ag déanamh caisleán sa ghaineamh, Mamaí ag ullmhú na picnice; an ghrian sa spéir, Daidí agus a lámh lena chlár éadain aige, ansin é féin agus na páistí gléasta le dul ag snámh, le cur sa chiorcal cainte de réir bhrí na cainte. Úna ag lapadáil, Mamaí ag glaoch ar Dhaidí agus na páistí, iad go léir ina suí ag caitheamh na picnice.

CÉIM 1. CLOISTEÁIL AGUS AITHINT

Cuntas Reatha

Bhí an chlann cois farraige lá. Thosaigh Daidí agus Seán ag imirt peile ar an trá. Rinne na cailíní caisleán sa ghaineamh. D'ullmhaigh Mamaí picnic.

Agallamh

DAIDÍ: Tá sé an-te. Rachaimid ag snámh.

MAMAÍ: Ná bígí rófhada. Tá an phicnic beagnach réidh agam.

MÁIRE: Ó! tá an t-uisce an-fhuar.

SEÁN: Is cuma liomsa. Cuir ort do chulaith snámha agus tar liom.

Cuntas Reatha

Bhí an-spór acu san uisce. Ní raibh snámh ag Úna ach bhí sí ag lapadáil. Tar éis tamaill ghlaogh Mamaí orthu. Bhí béis breá acu ansin.

CÉIM 2. AITHRIS

CÉIM 3. ATHRÁ Ó SPREAGTHAIGH

(a) Spreagthaigh shúl (mar atá i gCéim 1);

(b) Spreagthaigh chluas:

Bhí an chlann ag na pictiúir?

Céard (Cad) a rinne Daidí agus Seán?

Rinne na cailíní rud éigin?

Agus Mamaí?

Céard atá le rá agatsa faoin aimsir, a "Dhaidí"?

Cad a dhéanfaidh sibh?

Tá rud éigin le rá agatsa, a "Mhamaí"? Cén fáth?

Cad a deir tú faoin uisce, a "Mháire"?

Cad mar gheall ortsá, a "Sheáin"? Iarr uirthi dul in éineacht leat.

Céard fúthu go léir san uisce?
 Agus céard faoi Úna?
 Céard (Cad) a rinne Mamaí?
 Agus ansin?

CÉIM 4. CLEACHTADH MÚNLÁÍ AGUS FOCLÓRA

1. Thosaigh Daidí agus Seán ag imirt peile.
 (cruinnigh/sliogáin; maraigh/cuileoga; fiach ar an sliabh, etc.).
2. Rinne na cailíní caisleáin sa ghaineamh.
 (gach lá; amárach; anois; dá mbeadh spáid acu; ní, an? inné; ní, an? amárach; ní, an? gach lá).
3. Tá am phicnic beagnach réidh.
 (leabhar/léigh; paidreacha/abair; litir/scríobh; clár dubh/glan; obair/críochnaigh).
4. Tar éis tamaill
 Trí mhím agus trí gheáitsiocht páistí a mhealladh chun an abairt seo a chríochnú ar bhealaí éagsúla.
5. Is cuma liom.
 (mise; eisean; ise; sibh; sinn; iadsan; Seán; na cailíní).

CÉIM 5. SAORCHOMHRÁ CRUTHAITHEACH

1. Páistí éagsúla ón rang ag cur síos ar an spórt a bhí acu féin cois farraige nó cur síos ar an gcaitheamh aimsire a bhíonn ag daoine cois trá.
2. Thug Seán cic don liathróid agus chuir amach san fharraige í. Scéal a chumadh.
3. Dráma:
 Buachaill i mbaol a bháite—shábháil fear tarrthála é.
4. Ghlaogh Mamaí orthu an scéal a chríochnú chun cleachtadh a thabhairt ar roinnt briathra san Aimsir Chaite.
5. Comhrá ginearálta agus ceisteanna ar na pictiúir.
 Páistí a mhealladh chun ceisteanna mar seo a chumadh Cén fáth? Cén uair? (Cathain?) Cé a bhí? Cé a chuaigh? Cé a rinne? An ndearna? Cá raibh? An raibh? Cá ndeachaigh?, etc.

Rann Ceoil (An ceol ar théip)

Curfá

Lá breá samhraidh cois na trá,
 An fharraige ghorm faoin spéir gheal.

I
 Daidí is Seán ag imirt peile
 Síos agus suas ar an trá.

II
 Bhailigh Máire sliogáin dheas'
 Is dhein (rinn') sí caisleáin ar an trá.

III
 Daid is Seán ag dul ag snámh,
 Is Úna ina luí ar an trá.

IV
 D'ullmhaigh Mamaí picnic dheas
 A leag sí amach ar an trá.

COMHRÁ MÍFHOIRMIÚIL

A

An raibh tú cois farraige le déanaí?
 Cén áit?

Cén lá a ndeachaigh tú go dtí an fharraige?
 Cé a chuaigh in éineacht leat?
 Cén chaoi a ndeachaigh sibh ann?

An raibh a lán daoine eile cois farraige an lá sin?
 Inis dom faoi na rudaí go léir a rinne tú.

(m.sh. Chuaigh mé ag snámh; Thosaigh mé ag imirt peile ar an trá le Daidí; Rinne mé caisleáin sa ghaineamh; Chuaigh mé amach ag bádóireacht, etc.)

An raibh picnic agaibh?
 Inis dom faoi sin, etc.

B

Druileanna a dhéanamh ar chuid de na briathra seo a leanas san Aimsir Ghnáthláithreach:

Tar, Suigh, Féach, Téigh, Abair.

Cén t-am a dtagann Daidí abhaile gach tráthnóna?
 Céard a bhíonn agaibh ansin?
 Céard a dhéanann tú tar éis an dinnéir/tae?

(m.sh. Téim amach ag siúl/ag súgradh/go dtí an linn snámha/ag fiach coiníní, etc.)

Céard a dhéanann tú ansin. (Bím ag féachaint ar an teilihís).
 Cén t-am a dtéann tú a chodladh?
 An abránn tú do phaidreaca ar dtús?